

ще трѣбва дълго врѣме да аргументирашъ, съ нѣкои може да се направи опитъ, а съ трети изведнѣжъ можешъ да се разберешъ. На хора, у които духовното зрѣние не е развито, трѣбва да се аргументира: то е пипане въ духовния свѣтъ. Чрѣзъ чувството на послѣдователностъ, стѣпка по стѣпка, тѣ ще си съставятъ ясно понятие за нѣщата, които не могатъ да схванатъ изведнѣжъ. Въ разсѣжденията си за Бога ние употребяваме сѣщата аналогия, за да си съставимъ понятие за Него. Всички философски школи съ тѣхнитѣ дебели томове, въ които се третиратъ въпроси за Бога, сѣ все пипания, едни по-близо други по-далечъ отъ истината. Нѣкои сѣ напипали малкото прѣсте на Бога и казватъ: „Какви малки прѣстчета има Богъ“. Нѣкой напипалъ рѣката му и казва: „Каква голѣма рѣка има Богъ“! Нѣкои е напипалъ плешката или главата Му и, споредъ това, има и познания за Него. Но това е само външната страна на Бога — проявената природа. Ще бѣде чудно, ако нѣкой, като се качи на керемидитѣ на моята къща, каже: „Азъ разбирамъ сега г-нѣ Джновъ той е твърдъ, защото напипвамъ твърди керемиди“. Ако нѣкой напипа нѣщо меко, ще каже: „Колко е мекъ г-нѣ Джновъ“! Азъ мога едноврѣменно да бѣда твърдъ и мекъ. Подъ „твърдъ“ какво разбирате? Твърдъ като камъкъ или твърдъ въ своитѣ убѣждения? Слѣдователно, отъ външнитѣ пипания ние не можемъ да имаме вѣрни понятия за нѣщата, а само ще имаме смѣтни схващания. Ако нѣмате достатъчно количество солъ, ще бѣдете безсолни и ще кажете: „Животътъ не е нищо, освѣнъ ядене и пиене“. Не съмъ азъ противъ яденето, не мислете това, защото като е дошълъ човѣкъ на земята, ще яде и ще пие. Не прѣпорѣчвамъ гладуването, неестествения постъ. Азъ постъ разбирамъ въ друго отношение — всѣки да яде толкова, колкото е необходимо за обновление на неговото тѣло. Всѣки день трѣбва да употребяваме извѣстно количество хлѣбъ, вода и въздухъ за съграждане на нашето тѣло. Нѣкои мислятъ, че като те ядатъ, ще станатъ по добри; не, ако не ядешъ по лошъ ще станешъ. Искашъ да направишъ човѣка по-добъръ, нахрани го, ако е гладенъ; напои го, ако е жаденъ, и като го нахранишъ съ хлѣбъ и вода, дай му малко отъ твоята солчица, и той ще се подобри. Ако не го нахранишъ, ще направишъ прѣстѣпление. Ако